

Хонқа туманидаги "Саттор" деҳқонфермер хўжалиги бошлиғи С.Хўжаниёзов М.Шайхзода номидаги мактаб жамоасига 100 минг сўм пул ва гилам ҳада этди.

Ma'rifat

МАЪРИФАТ • ХАЛҚ ЗИЁЛИЛАРИ ГАЗЕТАСИ •

1931 йилдан чиқа бошлаган 2001 йил 17 январь, чоршанба Баҳоси сотувда эркин нархда № 5 (7304)

Da'vat

Барча кашфиётлар ичида энг гўзали яхши тарбия олган инсондир.

ЭПИКТЕТ

ОҚСАРОЙДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Президенти Ислоҳ Каримовга М.Ломоносов номидаги Москва Давлат университетининг фахрий профессори унвони берилди

15 январь куни Оқсарой қароргоҳида бўлиб ўтган учрашув чоғида Москва Давлат университети ректори Виктор Садовничий Давлатимиз раҳбарига мазкур унвон дипломини тантанали равишда топширди. Мамлакатимиз Президенти бу унвонга Ўзбекистон-Россия муносабатларини ҳамда фан, таълим ва маданият соҳаларида ҳамкорликни ривожлантириш борасидаги буюк хизматлари учун сазовор бўлди.

Ислоҳ Каримов эътирофи ва кўрсатган хурмати учун москвалик олимларга миннатдорлик билдирди.

В.Садовничий Ўзбекистонда янги авлод тарбияси, таълим тизимини тубдан ислоҳ этиш борасида амалга оширилаётган ишлар россиялик олимлар, таълим соҳаси мутахассислари томонидан юксак баҳолаётганини таъкидлади. "Биз сизни келажак авлодлар учун катта ғамхўрликлар қилаётган давлат раҳбари сифатида алоҳида хурмат қиламиз, — деди у. — Хусусан, Ўзбекистонда сиз бошчилигинида ишлаб чиқилган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, ҳақиқатан ҳам, катта эътиборга молик ҳужжатдир". Россиянинг энг йирик

ўқув маскани бўлган Москва Давлат университети халқаро майдонда ҳам катта обрў-эътиборга эга. Шу боисдан университетнинг фахрий профессор эки докторлиги унвони дунё микёсида обрў қозонган илм-фан, маданият ва сиёсат арбобларига берилди. Мазкур илм даргоҳининг фахрий профессорлари рўйхатида оламга машҳур адиб И.Гёте, Ҳиндистоннинг биринчи Бош вазири Ж.Неру, АҚШ Президенти Б.Клинтон, Украина Президенти Л.Кучма каби машҳур шахслар борлиги бунинг ёрқин далилидир.

(ЎЗА)

М.АМИН (ЎЗА) олган сурат

JUMLADA JAHON

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Куролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Ислоҳ Каримов "Ватан химоячилари кунини" муносабати билан Куролли Кучларимиз сафидаги барча аскарлар сержант, офицер ва генераллар ҳамда фахрийларга байрам табриги йўллади.

"Ватан химоячилари кунини" муносабати билан Ўзбекистон Республикаси муҳофаза, ички ишлар ва фавқулодда вазиятлар вазирликлари, миллий хавфсизлик хизмати, давлат chegarаларини химоя қилувчи ҳамда божхона қўмиталари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг алоҳида ўрнэк кўрсатган ходимларидан бир тўртинини мукофотлаш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони матбуотда эълон қилинди.

Португалияда бўлиб ўтган президентлик сайловлари якунига кўра, амалдаги президент Жорж Сампая асосий рақиб — социал демократлар етакчиси Феррейра ду Анаралга нисбатан 22 фоиз кўп, яъни 56 фоиз овоз тўплаб ғолиб чиққанлиги маълум бўлди.

Исроил ва Фаластин давлатлари вакиллари ўртасида ўтказилиши режалаштирилган навбатдаги музокаралар Исроил томони Фаластин мушториятининг бир қатор ҳудудларини камал қилишни тўхтатиш ҳақидаги ваъдасини бажаргани боис қолдирилди.

МДУ ОЛИМЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган М.Ломоносов номидаги Москва Давлат университети (МДУ) делегацияси Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига ташриф буюрди. Учрашувда олий таълим соҳасидаги алоқаларни қуқурлаштириш, ўзаро талабалар алмашуви тўғрисида сўз борди. Шу боис мазкур вазирлик ва университет ўртасида ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди. Битимни Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазири С.Ғуломов ҳамда МДУ ректори В.Садовничий имзолади.

МДУ делегацияси Ўзбекистон ташқи ишлар вазири, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ректори А.Комилов ҳамроҳлигида номи зикр этилган илм даргоҳига ташриф буюрди ва талабалар ҳамда профессор ўқитувчилар билан учрашди. Мулоқот чоғида Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги иқтисодий алоқалар тобора ривожланиб бораётгани бўлса-да, таълим соҳасидаги ҳамкорлик бироз оқсаётгани, бундай сусткашликка барҳам бериш кераклиги кайд этилди. Хусусан, МДУ делегацияси раҳбари, университет ректори В.Садовничий, Ўзбекистоннинг илмий салоҳияти жуда юқори эканлигини ва олимларимиз дунё фани тараққиётига улкан ҳисса қўшиб келаяётганини айтиди. Мамлакатларимиз олий ўқув юрталари ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш эса бундай илмий имкониятларни янада кенгайтиради.

Россиялик меҳмонлар, шунингдек, Ўзбекистон Миллий университетида ҳам бўлиб, мазкур ўқув даргоҳи профессор-ўқитувчилари ва талабалари билан учрашув ўтказди.

(ЎЗА)

2001 yil — Onalar va bolalar yili

зилган тантанали йиғилишда таъкидланганларидек, "Болани гўдақлигидан ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан тўғри тарбиялашни, бу даврда замонавий медицина, педагогика, психология фанлари тавсияларини ҳар қайси оилада жорий қилиш, айниқса, зарурлигини тушуниб олишимиз лозим".

ни тортдилар. Яъни 6-7 ёшгача бўлган даврда бола жамики идрок қилинажак маълумотларнинг деярли ярмини қабул қилиб бўлади. Бу ҳолат тарбия жараёнига бевосита қандай таъсир қилади ва ушбу қонунгадан келиб чиқадиган бўлсақ, шахс тарбиясига аниқ шароитларда қандай ёндашув зарур,

лишга ундайди. Умуман, психик ривожланиш тушунчаси маъно ва моҳият жиҳатдан тараққиётнинг ҳар бир босқичида ҳам миқдор, ҳам сифат ўзгаришларни назарда тутати.

Масалан, боланинг гўдақлик даврини оладиган бўлсақ, шу даврдаёқ унга психик ривожланишнинг шундай нозик механизмлари ишга тушадики, бу нарса унинг онаси, катталар билан бўладиган муносабатлари асосида ҳаётини эҳтиётчи қондирилиши таъминлайди. Бу даврда болада ташқи оламни билишни таъминловчи сезги, идрок жараёнлари ҳамда ҳаракатларни мувофиқлаштириш функциялари тақомиллашади. Энг муҳими, бу даврда болага яқинларининг меҳр-муруввати, эътибори жуда зарур бўлади. Утказилган психологик тадқиқотларнинг натижалари шунини кўрсатадики, маълум сабабларга кўра, онасидан қисқа муддатга ажралган боланинг руҳиятида бузилишлар содир бўлади ва бу

(Давоми 2-бетда)

МЕҲР ВА ЭЪТИБОР

бола парвариши ва тарбиясидаги муҳим омил

Шу муносабат билан қуйида бола тарбияси илк давридаги айрим психологик жиҳатларга эътиборни қаратмоқчиман.

"Соғлом авлод давлат дастури"нинг қабул қилиниши муносабати билан Президентимиз И.Каримов илмий нуқтаи назардан асосланган, ҳар бир ота-она учун амалий дастур бўлиши жоиз бўлган бир фикрга жамоатчилик диққати-

деган саволнинг ечими бугунги куннинг муҳим масалаларидандир.

Гап шундаки, бола дунёга келар экан, у бир қанча табиий эҳтиёж ва интилишлар билан туғилади. Кўзимизга мурғаккина бўлиб кўринган гўдақда ҳам яқинларига нисбатан шундай хиссий жиҳатдан боғлиқ эҳтиёжи мавжудки, бу инстинкт уни фойдалikka, яшашга, ташқи оламни би-

Saxovat

Тошкент вилоятининг Чиноз тумани ахли ўз маърифатпарварликларини мактабларга кўрсатилаётган эътиборларида намоён этишмоқда. Бунинг биргина мактаб биносининг қурилишида ҳам кўрса бўлмас.

"Ўтган йили август ойида туманимиздаги 7-ўрта мактаб ўқувчилари учун 450 ўринли бино қурилишини бошлаган эдик, — дейди Чиноз туман халқ таълими бўлими mudiri Абдумалик Жиянбоев. — Бу-

ҳиссадорлик жамияти 500 минг сўм ва шу каби бошқа катор ташкилотлар ҳамда хусусий тадбиркорлар, оддий кишиларимиз маблағ ажратдилар. Бундан ташқари қурилиш материаллари билан ёрдам қилаётган шахсийқалб инсонлар ҳам бир талай. Хомиларининг ушбу беминнат ёрдамлари тўғрисида мактаб биноси пишиқ гилдан, за-

ҲАШАР ЙЎЛИ БИЛАН МАКТАБ ҚУРИЛМОҚДА

унга ҳомийлар томонидан ажратилган пул маблағларининг ўзиёқ етти миллион сўмдан ошиб кетди

гунги кунда қурилиш ишлари жуда қизгин кетмоқда. Таъкидлаш жоизки, бино тўлиқ ҳашар йўли билан қурилмоқда. "Ҳашар — элга ярашар" дейишади. Ҳақиқатдан ҳам ушбу ҳашар давомида элимизнинг уюшқонлиги, маърифатпарвар ва ҳимматли эл эканлигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Бугунгача бино қурилишига ажратилган пул маблағларининг ўзиёқ етти миллион сўмдан ошиб кетди. Бунинг учун Гузаробод ширкат хўжалиғи бир миллион сўм, "Акс" фирмаси бир миллион сўм, "Бурсел" фирмаси 500 минг сўм, "Чиноздон"

монавий кўринишида, барча стандартларга мос равишда қурилмоқда. Бинони келаятган Наврўз байрамида тўла фойдаланишга топширишни мўлжаллаб турибмиз. Уйлайманки бу, қадимий, гўзал айёмимизда болаларимиз учун маърифатпарвар инсонлар томонидан муносиб соғва бўлади". Дарвоқе, ТХБ mudiri бу каби маърифатпарварлик ишлари чинозликлар учун биринчиси ҳам, охиригиси ҳам эмаслигини таъкидлади. Улар аввалдан кўрсатиб келаятган саховатларини бундан кейин ҳам мунтазам давом эттириш ниятида эканлар.

Иқром БҮРИБОВ

ДАСТЛАБКИ ТАДБИР

"Болалар", "Соғлом авлод учун", "Наврўз" жамғармаларининг Бухородаги бўлими мутасаддилари "Оналар ва болалар" йилга бағишланган дастлабки тадбирларини вилоят марказидан юзлаб километр олисдаги чорвачилик хўжаликларига сафар қилишдан бошладилар. Унинг ташаббускори вилоят ҳокимлиги бўлди.

— Ғиждувон, Пешку ва Ромитан туманларининг чўл худудидики "Қўқча", "Жингилди", "Қизил-равот" хўжаликларига истиқомат қилаётган аҳоли фарзандлари, нисбатан қийин шароитда ўқитган болаларимиз, ногиронлар, кўп болали оилаларга умумий қиймати 1,5 миллион сўмлик соғва-саломлар, озик-овқат ва кийим-кечаклар улашдик, — дейди Республика Болалар жамғармаси вилоят бўлими раиси А.Музаффаров. — Ҳар учала хўжалиқда ҳам оммавий-маданий тадбирлар уюштирдик. Элга дастурхон ёзилиб, ош тортилд.

Мазкур туманлар маданият уйлари ходимларидан таркиб толган ижодий гуруҳ концерт берди. Бухорода янги ташкил этилган Бўрон Ақобиров раҳбарлигидаги "Миллий кўнрақ дастаси" томошалари, айниқса, болақонлар мижриҳи томоша қилишди.

Жаҳонгир ИСМОИЛОВ, "Маърифат" муҳбири

Маълумки, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури мамлакатимизда таълим тизимини тўла ислоҳ қилишга қаратилгандир. Бугун юртимизда ўрта тахсус, касб-хўна таълими (ЎМХКТ) тизимини ривожлантиришга, тақомиллаштиришга алоҳида аҳамият берилаятганини янгидан барпо этилаётган ҳамда тубдан реконструкция қили-

Tahlil, ta'kid, taklif

дастур, у хаётга татбиқ этилиши жараёнида, амалиётда пайдо бўлган муаммолар сабаб янги гоғлар билан бойийди. Бу борада, аввало, Президентимиз И.Каримовнинг Олий Мажлисининг тўққизинчи сессиясида сўзлаган нутқларини сўзма-сўз қай-

ИСЛОҲОТЛАР САМАРАСИ БУГУНГА БОҒЛИК

ёҳуд жойларда академик лицей ва касб-хўна колледжлари ташкил этилишининг ўзига хос хусусиятлари

наётган академик лицей ва касб-хўна колледжлари мисолида кўришимиз мумкин.

"Маърифат"нинг ўтган йил 4 ноябрь сониде "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"ни хаётга татбиқ этишнинг илмий тадқиқи масаласи юзасидан ўтказилган давра суҳбати чоп этилган эди. Ҳақиқатан ҳам "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" ўз оти билан

та кўриб чиқишимиз керак, деб уйлайман. Бу, айниқса, маълум ишохотни, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури"нинг хаётда қўлланишини тадқиқ қилаётган олимларимиз учун биринчи манбадир. Бунда таълим тизимининг ҳар бир бунгарида нима қилиш кераклиги, нималарга алоҳида эътибор бериш лозимлиги кўрсата-

(Давоми 2-бетда)

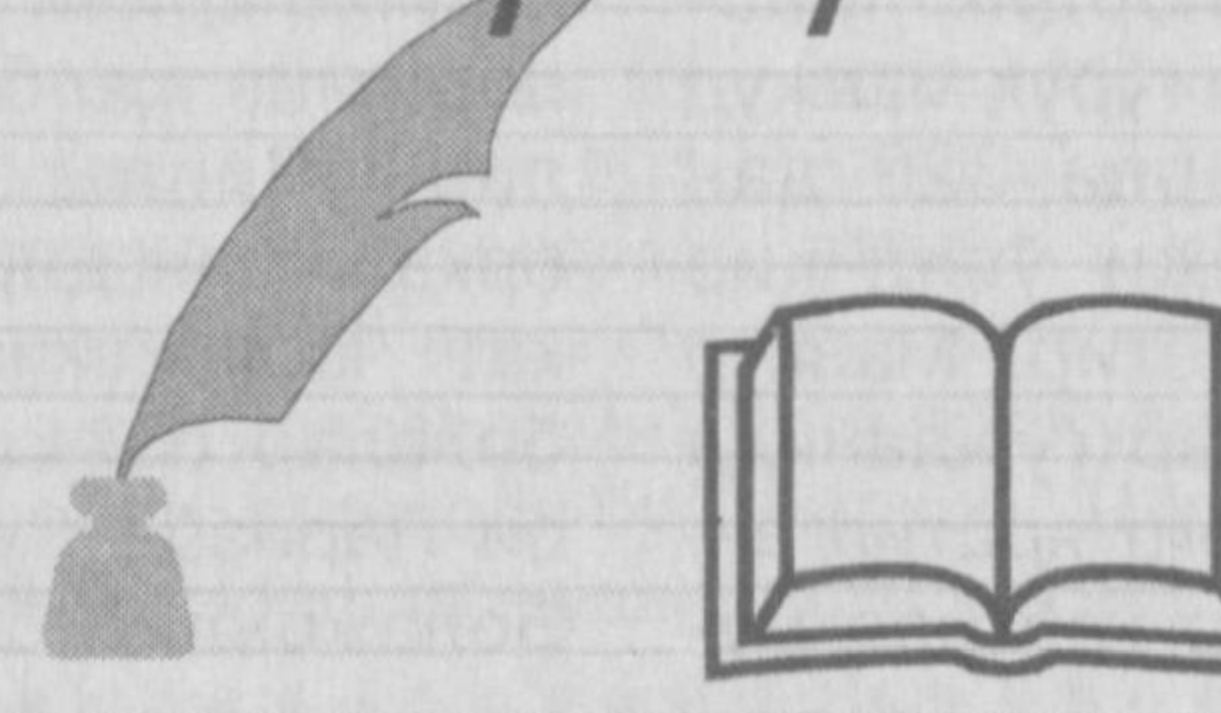
СУНЬИЙ ИДРОК ЯРАТИЛАДИМИ?

Компьютер технологияси бўйича дунёда етакчи ўринларда турган "Ай-Би-Эм" компанияси мутахассислари томонидан Компьютер-брокер дастури яратилди. Янги дастур Интернет орқали ўтказилган илк синолда бир дақиқада миллионлаб олд-сотди келишувларини амалга оширади. Мутахассислар катта хотира ва тезкор қарор чиқарув тизимига эга бўлган Компьютер-брокер сунъий идрок яратиш борасидаги тадқиқот учун ҳам асос бўлиши мумкинлигини таъкидлашмоқда.

ХАЙРЛИ ТАЪҚИК

Белоруссиядаги барча тиббий муассасаларда яқиндан бошлаб чекиш бутунлай таъқиқлаб қўйилди. Хукумат қарорига кўра, бу таъқиқ нафақат шифокорларга, балки беморларга ҳам тегишлидир. Соғлиқни сақлаш ва тиклаш муассасаларида соғлиққа зиён келтирувчи нарсанинг таъқиқла-ниши мантиққа мувофиқдир.

Ўқилувчи ён дафтари

ХАРАКАТ — ҲАЁТ ДЕМАК

Олимларнинг ҳисоб-китоблари-га қараганда, одам ўртача бир кунда 20 минг, бир йилда 7 миллион, 70 йил давомида эса 500 миллион қадам йўл юрар экан. Бу дегани, ўртача умр кўрган киши Ердан Ойгача бўлган масофани ёҳуд Ер шарини экватор бўйлаб ўн марта айланиб чиқишга тенг унсурини босиб ўтади.

УЗОҚ ЯШАШ СИРИ

Инсон асабларини асраш орқали ўз умрга умр қўшиши мумкин экан. Мутахассислар 119 йил умр кўриб "Гиннес рекордлар китоби"да қайд этилган америкалик Сара Кнаусс хонимни бунга мисол қилиб келтиришади. Айтишларича, бу аёлнинг хаёти энгил кечмаган, лекин, оғир-вазмин феълли бу аёлнинг асаблари жуда мустаҳкам бўлган ва ҳеч ким унинг жаҳлини чиқара олмаган.

Истеъдодли шоир ва давлат арбоби Қул Убайдийнинг ҳаёти ҳамда бой адабий мероси кўпдан буён ўз тадқиқотчиларини кутмоқда эди. Ёш адабиётшунос олим Муҳаммадjon Абдуллаев яқинда шоир ҳақида катта илмий тадқиқотини поёнига етказди ва Алишер Навоий номидаги Тил ва адабиёт институтининг ихтисослашган илмий кенгашида номзодлик диссертациясини муваффақият билан ёқлади. Муҳаммадjon бу тадқиқотида Яссавий-Убайдий адабий муносабатларига ҳам маълум ўрин ажратган бўлиб, унинг бу мавзудай мулоҳазалар гоъй эътиборга лойиқдир.

Хурматли газетехона, Сизнинг ҳукмингизга ҳавола этилаётган ушбу мақола ёш олимнинг катта меҳнатидан бир зарра.

Абдуқодир ҲАЙИТМЕТОВ, филология фанлари доктори, профессор

Ўрта Осиё маданият ва адабий ҳаёти тарихида сезиларли ўз қолдирган Убайдийнинг тўлиқ номини тарихчилар Убайдуллохон ибн Махмуд Султон ибн Абулхайрон деб қайд этганлар.

Будой Султондан икки фарзанд дунёга келган. Биринчиси — Муҳаммад Шайбонийхон, иккинчиси эса Махмудхон эди.

Убайдий ана шу Махмуд Султоннинг фарзанди бўлиб, 1487 йилда (хижрий 892 сана) таваллуд толган.

Убайдий таваллуд толганда, отаси Махмудхон пири ва устози Носриддин Убайдуллохон Хожя Ахрорга чақалоқча ном қўйиб беришни илтимос қилади. Хожя Ахрор унга илтифот қилиб, ўз номини берган.

Убайдийнинг ёшлик йиллари кўпроқ Бухорода ўтган. У отасининг ёлғиз фарзанди бўлганлига тарихий манбаларда ва шоирнинг шеърларида ишоратлар бор:

Эл, кўпликни кўзга неча илғайсиз,

Ёлғиз кишидан ҳам нега кесилгайсиз.

Ёлғиз деб уни кесилгайсиз онданким,

Ёлғизнинг эрур ёри Худо, билгайсиз.

Убайдий ўз даврининг энг етуқ олимларидан таълим ва тарбия олади. Араб ва форс тилларини кўп билан ўқиб, шеър ёзиш даражасида ўзлаштирди.

Убайдий ҳақида Мирзо Хайдар ўзининг машҳур "Тарихи Рашидий" асариде унинг илм-фаҳрига етишган камолотини таърифлаб, шундай деган эди: "... У (Убайдий) ёшлигидан барча фазилатлар билан беъзаган. Шу боис ҳам у 7 хил ҳусниҳатда қалам юритар, ай-ниқас насх хатини ҳаммадан яхши ёзарди. "Каломуллоқ"дан бир нуска кўчириб, Харамайн Шарифини (Мақка ва Мадина)га жўнатган эди. Му-сика илмида ва ашулада мо-хир эди".

Шунга яқин ёки ўхшаш зикрлар бошқа тарихий, илмий адабиётларда ҳам мавжуд.

Убайдий умри давомида кучининг анча қисмини сиё-

сий ва ҳарбий курашларга сарфлаган бўлса-да, илм, адабиёт, айниқас шеърят ривож учун ҳам ўзининг баракали улушини қўшган.

Унинг бизгача етиб келган араб, форс ва ўзбек тилларида

"У ЎЗИ ИСТАГАН КИШИЛАРИГА ҲИҚМАТ БЕРУР"

ёзилган шеърларидан ташкил топган энг катта мажмуаси 695 саҳифалик "Қулибети" бўлиб, 900 дан зиёд рубоий, 330 га яқин ғазал ва бошқа жанрлардаги ижоди мана шу китобда тўланган.

Ахмад Яссавийнинг "Девони ҳикмат" асари ўзбек адабиётида, хусусан, Яссавий мактаби шоирларига иходида ҳикматнавислик аъёнасининг муваффақият билан давом топишини таъминлаган диний, тасаввуфий мажмуадир. Яссавийдан кейин ўйнаб шоирлар ҳикмат шаклида қалам тебратган бўлсалар-да, улар орасида ўзгирликлари ижодий ютуқларни қўлга киритганлари жуда кам бўлган. Фитрат домла, Ахмад Яссавий, Сулаймон Божиргонийдан ташқари ҳикмат жанрида унумли ижод қилган бир қанча шоирларнинг (Ҳуббий, Шамс, Иқноий, Қул Шараф, Фақирий) номларини кўрсатиб ўтган, шулар орасида Қул Убайдий ҳам бор.

Фитрат домла ана давом этиб, "Қул Убайдий", "Убайдий", "Убайдуллоқ" таҳаллуслари билан ҳикматлар ёзган одам бизнинг фикримизча, машҳур ўзбек жони Убайдуллохондан бошқа киши эмас, дейди. Дарҳақиқат, Фитрат домла таҳминдан янглишмаганлар ва кейинчалик Убайдуллохоннинг Бу-хородан топилган девони унинг фикрлари тўғрисидаги тўла тасдиқланган эди.

Шайбонийларнинг Мовароуннаҳрга кириб келиши ва бадий ижод билан шуғулланишлари ту-ғайли Яссавий шахсияти ва ижо-

Yangi tadqiqot

диётига қизиқиш қайта жонланиб-гина қолмасдан, унинг ҳикматна-висли аъёналарини давом топи-риш тамойили ҳам бошланган эди. Бу эзгу ҳаракатнинг боши-да Убайдуллохон (Убайдий) ту-рарди.

У бир шеърда Ахмад Ясса-вий ҳақида шундай дейди:

Барча машоихлар сарвари
Хожя Ахмад Яссавий,
Сонсиз муридлар раҳбари
Хожя Ахмад Яссавий,
Хизр отанинг ҳамроҳи,
Огоҳларнинг огоҳи,
Оллоҳ зикри ҳамдами,
Барча валийлар аъзми...

Ушбу парчадаги "барча машоих сарвари", "огоҳларнинг огоҳи", "барча валийлар аъзми" каби иборалар ҳам Убайдийнинг Хожя Ахмад Яссавийга ҳурмат ва эҳтиромни нақадар юксак бўлганини кўрсатиб турибди.

Убайдий ҳикмат жанрида ижод

Қам барчага инонма,
бари андин кетаро.

Мазкур сатрлардаги "Дав-латингга таёнма, ганжу мол-га инонма" сингари мисралар Яссавийнинг "Беешак билинг, бу дунё барча элдин ўтаро", деган фикрларининг деярли такрорига ўхшайди. Айнан шу яқинлик ва монандлик сабабли Яссавийнинг юқоридеги ҳикмати бошқа бир қатор ҳик-матларга ўхшаб, унинг издош-лари томонидан тўқилмаган-лига ишонч ҳосил қилинади. Лекин ундаги фикр-муло-ҳазалар Убайдийдек ҳукмдор бир киши томонидан қўллаб-қувватланиши ва "Давла-тингга таёнма, ганжу молга инонма" дея, кейин ўлим ҳақида баҳс юритиб:

Хоҳи жаҳон сарвари,
хоҳи бўлсун сандари,
Барчани гўр аждари,
бир-бир этиб ютаро.
дейиши яна ҳам ибрат касб этади. Чунки ўлим олди-да шоху гадо тенг. Ҳақ ҳузу-ридаги жавобгарлик эса гадо-га нисбатан шохнинг зим-масига кўп масъулият юқлай-ди. Убайдий бу ҳақиқатни чу-қур англаб етгани учун ҳам ҳикматини:

Қул Убайдий, доимо
анинг сари ҳаво қил,
Ўқунч била бу дунё
барча элдин ўтаро,
деб тутатади.

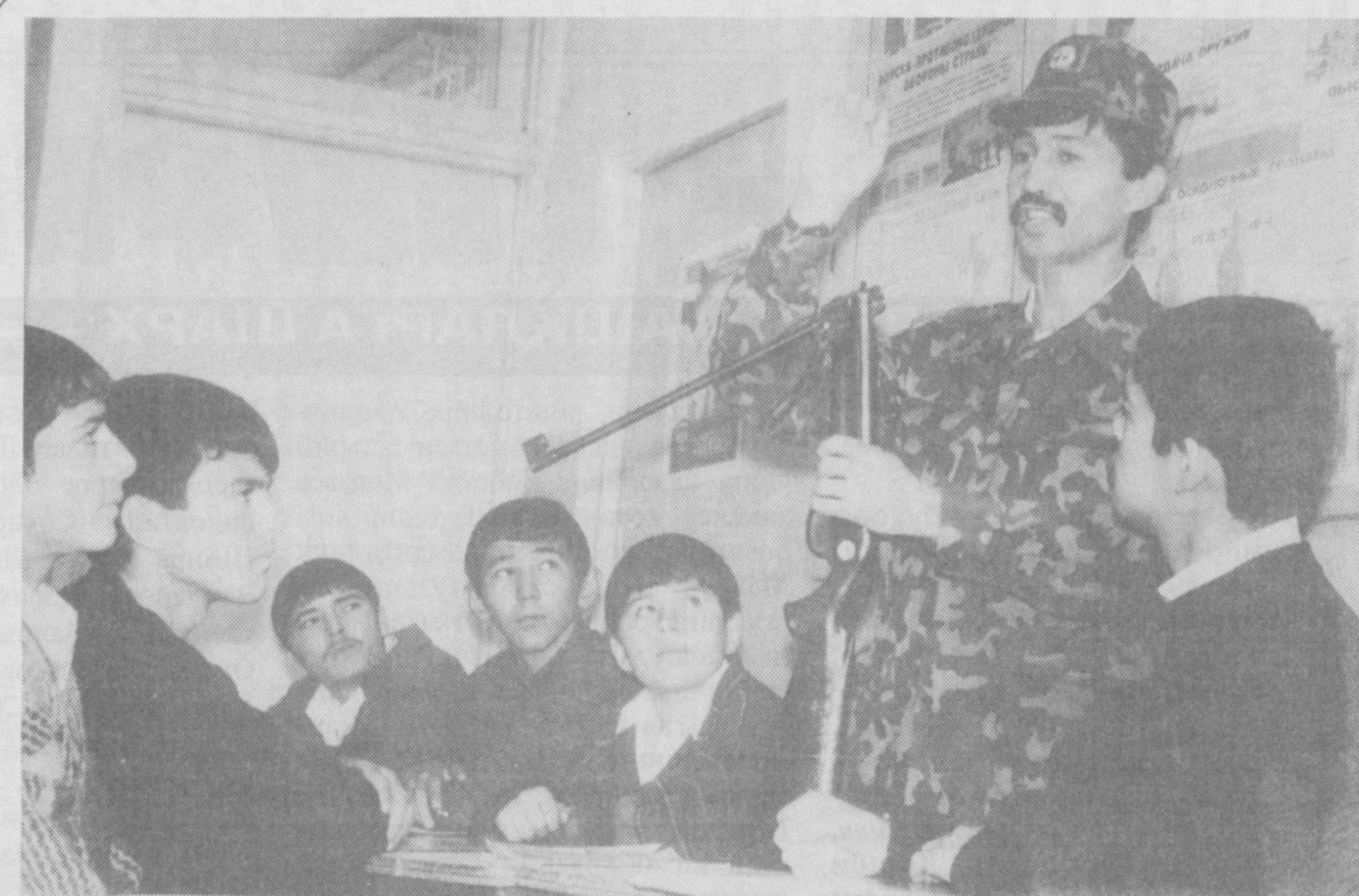
Маълумки, Ахмад Яссавий ҳикматлари бармоқ вазида битилган. "Девони ҳикмат"да арузда ёзилган шеър намуна-лари ҳам учрайди. Бирок ай-рим тадқиқотчилар бундай ҳик-матлар Яссавийга мансуб эканлигига шубҳа билан қарайдилар. Бу масалага ҳам кенгроқ қараш лозимга ўхшайди. Бундай дейишнинг боиси шунки, Убайдий девони-да Яссавийнинг айнан арузда яратилган ҳикматларига ўхшатиладан учрайди. Масал-ан, "Девони ҳикмат"да:

Бедор бўлги, эй мўъ-мин,
сахар вақти ичинда,
Кутқар ўзингни ўтдин
сахар вақти ичинда,
дейилса.

Убайдий девониде:
Ох урса арш ўртанур
ошиқ сахар вақтинда,
Наъра уриб, зикр айтур
ошиқ сахар вақтинда...

Убайдий ҳикмат жанрида қалам тебратган шоир сифа-тида ҳам адабиётимиз тари-ҳидан ўрин эгаллаган ижод-кор. Унинг 1786 байтдан ибор-ат 236 дан зиёд ҳикматлари фақат сон жиҳатидан эмас, маъно ва моҳият эътибори билан ҳам муомтоз адабиётим-из хазинасига қўшилган сал-моқли улушдир.

Муҳаммад АБДУЛЛАЕВ,
ЎзФА Тил ва адабиёт
институтининг илмий
ходими

Ватан ҳимоячиси деган номга эга бўлиш учун ўғил болалар мактаб давриданок ҳарбий йўл-йўриқларни ўрганиб боришлари даркор. Интизом, сафда туриш ва юриш қоидалари, мерганлик, фуқаро ҳимояси ва ҳарбий-жисмоний таъришгарлик. Буларнинг барчасини Тошкент шаҳрининг Миробод туманидаги 214-мактабда, истеъфодаги майор Муҳаммадjon Расулов йи-гитларга ўргатмоқда. Мактаб ўқувчилари ўртасида мерганлик, ҳарбий-жисмо-ний тарбия бўйича мусобақалар тез-тез ташкиллаштирилади.

Бу мактабда уруш фахрийлари, истеъфодаги ҳарбийлар билан ҳам учрашув-лар, суҳбатлар мунтазам ўтказилиб турилади.

Суратларда: Ҳарбий таълим ўқитувчиси дарс пайтида. Ўқувчилар Ўзбекистон ҳарбий ҳаётига бағишлаб чиқарилган плакатлар билан танишмоқдалар.

Р.АЛЬБЕКОВ олган суратлар.

ҚИЗГИН МУНОЗАРА

Ўзбекистон Давлат жа-ҳон тиллари университе-тида "Тиллар ўқитишнинг лингвистик асослари ва рейтинг—назорат тизи-мини қўллаш муаммолари" мавзусида илмий-ме-тодик семинар бўлиб ўтди.

Тадбирни университет ректори Жамолиддин Бўронов кириш сўзи би-лан очиб, анжуман қат-

нашчиларини самимий қут-лади ва семинарнинг мақ-сад-вазифалари ҳақида гапириб ўтди. Шунингдек, семинарда иштирок этган ўқитувчи-профессорлар се-минар мавзуси юзасидан кўп-кўп маърузалар ўқи-шди.

Ушбу семинарни ўтқа-зишдан мақсад, бугунги кунда университетда тала-баларнинг тилларни қай

даражада эгаллаганлари ҳамда фан номзодлари, доцентларнинг камлиги-ни ўрганиш ва уларга тез орада барча керакли қулайликларни ярати-б беришдан иборат бўлди. Анжуман сўнгиде се-минар юзасидан қизгин мунозара бўлиб ўтди.

Фарход ИРДАШЕВ,
"Маърифат" муҳбири

Ўзбекистон Халқ демократик партияси марказий кенгаши Мукаррама Турғунбоева номидаги "Ўзбекрақс" бирлаш-маси билан ҳамкорликда Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг ҳарбий қисмлари-дан бирида Ватан ҳи-моячилари кунига ба-ғишлаб байрам тадбири-ни ўтказди.

—Ватан мудофааси ва уни таъминлайдиган Курол-ли Кучларини ташкил этиш—бу фақат давлат, ҳарбийларнинг вазифаси эмас, балки бутун мамла-кат, халқнинг ишидир, деди йилгиланларни бай-рам муносабати билан та-бриклаб Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши котиби Аслиддин Рустамов. — Жа-моат ташкилотлари, сиё-сий партиялар ҳам бу му-ҳим ишдан четда тура ол-майдилар. Ўзбекистон Халқ демократик партияси кучли ва юксак маҳоратли

БУТУН ХАЛҚНИНГ ИШИ

армияни бунёд этиш, унинг обрўини ошириш тарафдоридир.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент вилоят кенгаши билан ҳар-бий қисм ўртасида ўзаро ҳамкорлик тўғрисида бит-тим имзоланди.

Ҳамкорликнинг мақсади доимий равишда партия аъзолари ҳарбий қисмга келиб байрамларни бир-галикда ўтказиш, Олий Маж-лис сессиялари ўтганидан кейин шу сессияда бўлган материалларни тушунти-риш бўйича, турли учра-шувлар, депутатлар билан учрашувлар ташкил қилиш, партия марказида бўладиган тадбирларга зобит ва аскарларни та-клиф қилиш, ҳарбий қисм-да маданий-маърифий тадбирларни ўтказишдир.

Байрам тадбири қат-нашчилари бўлиши зобит ва аскарларни бир гуруҳ танқили санъаткорлар ва шоирлар ҳамда "Истик-бол" ёшлар клубининг аъзолари ўз ижод намуна-лари билан хушнуд этди-лар. Тадбирда зобит ва ас-карларга эсдалик совғала-ри топширилди.

"Туркистон-пресс"

Jarayon

Юртимиздаги иқтисодий, иқтисодий, маданий ва маънавий соҳаларда содир бўлаётган ўсмиш ва ривожланишни бутун дунё тан олмақда. Ёшлар ўртасида билим олишга интилишини йил-дан йилга ўсиб бораётганини бунинг яққол далилидир.

Олий ўқув юртиларига ўқишга кириш учун 1998 йилда 118773 та, 1999 йилда 149134 та ва 2000 йилда 171624 та ариза туш-ганлиги фикримизни исботлайди. Амалга оширилган ташкилий ва тарғибот ишлари тўғрисида мамлакатимиз ёшлариде тестга ижобий муносабат шаклланди. Тест марказига ёзилган хатлар-да, етарли балл тўплай олмай, талаба бўлмаган ёшлар ҳам унинг адолатли эканлигини, ўзининг тайёргарлиги етарли да-ражада бўлмаганлигини тан олмақдалар.

Давлат тест марказига 2000 йил тест яқунлари бўйича 1550 абитуриентдан норозилик аризаси тушди. Ёшларнинг кўпчили-гида тест жараёнида саволларни тўғри ечанг эдим, лекин тест натижасида паст кўрсаткич қайд этилган, жавобларни ҳисоб-лашда хатога йўл қўйилган, деган шубҳа бор эди. Абитуриент-ларга тест натижаларини ҳисоблашда қўлланган янгилик, яъни ҳар бир жавоб варағини бир йўлга икки ҳисоблаш машинаси те-кшириши, натижа бир хил бўлганлигига қайд этилиши тушун-тириди.

Тест марказига келган ҳар бир абитуриентга унинг тестда тўлдирган жавоб варағи ва ҳар бир фандан тўплаган баллари, хато ечанг тест саволларининг номерлари кўрсатилади. Абиту-риентларга саволлар китоби берилиб, ўз хатолари бўйича иш-

ЎЗ БИЛИМИЗГА НАШОТ!

лаш, ўзи йўл қўйган хато мутахассис-экспертлар томонидан тушунтирилади.

Тест марказига ариза билан мурожаат этган айрим абитури-ентлар билан ишлаш анча мураккаб кеңди. Бундай абитуриент-лар тестдан кам балл тўплаган. Давлат тест марказининг экс-перт-мутахассислари абитуриентнинг хатоларини тушунтир-ганида, тўғри жавобни рад этишди. Бундай абитуриентларнинг тест саволларини тушунишга билим ва имкониятларини етмаёт-ганлиги аниқ кўриниб туради. Уларга ота-оналари, хаттоки ре-петиторлари тўғрисида тушунтириш беришга тўғри келди. Айрим абитуриентлар тест ўтказилганда, ўзи фойдаланган са-воллар китобини топиб беришни талаб этишди. Уларга маълум вариантли китобдан бир неча нуска тайёрланиши, ҳар бир нус-ха бир-бирига аинан мос эканлиги, тест натижаси абитуриент тўлдирган жавоблар варағи асосида ҳисобланиши тушунтирилди. Айрим абитуриентлар ва уларнинг ота-оналари контракт бўй-ича ўқишга киришга етмаган 5-10 баллни Давлат тест маркази-дан талаб қилиб олишга интилишди.

Ҳар бир абитуриент шунчи қилиши кераки, тестда тўлди-рилган жавоб варағи неча марта ҳисобланса ҳам бир хил нати-жа чиқарди. Айрим мамлакатларда тест натижаларини билиш учун пул тўлаш талаб этилади. Абитуриентлар чуқур билимга эга бўлиб, тест технологиясини ўрганиб, тестга қатнашмоқчилигини истаб қоларди. Ўз билим ва имкониятига ҳолис баҳо бера олган аби-туриент тестда албатта юқори кўрсаткичга эришади.

А.ШОХАЛИЛОВ,
Давлат тест марказининг бош мутахассиси

ТИЛ ВА ТАРБИЯ

Буюқ аждоқларимиз ўзларининг илми, маънавий-ли, юксак инсоний фазила-ти, ахлоқ-одоби билан ҳам-иша катта обрў қозониб, кейинги авлодларига Бе-бахо мерос қолдирганлар.

Иймон, эътиқод, тўғри сўз, хушфезллик каби улуғ фазилатлар ота-боболари-мизнинг қон-қонига сингиб кетганлигини уларнинг бизга қолдирган бой ме-росларидан ҳам яхши би-ламыз.

Ҳўш, бизлар, айниқас хозирги ёшларга ҳам аж-доқларимизнинг гўзал фа-зилатлари ўтганми?

Афсуски, бу саволга го-ҳида ижобий жавоб қайта-риш анча қийин. Бунинг са-бабини балки юз йилдан ор-тиқроқ даврдаги эркисиз, ёт гоъ ва мафкура билан яшаганлигидан излаш ке-рақдир.

Ўзалигимизга қайтиш ва уни тез, тўғри англаш ҳам шу сабабли қийин кеңаёт-гандир. Ўзбек тилини бу-зғин сўзлашар ҳам шу жа-раёнинг салбий иллатла-ридандир.

Ёшлар тарбиясига дахл-дор касб эгаси бўлганлигим туғайли мени баъзи ёшлар ва катта ёшдаги ки-шиларнинг миллатимизга хос бўлмаган айрим хатти-ҳаракати, бачкана қўлиқла-ри ва тилимизни менси-маслиги қаттиқ ранжитди. Она улуг, таърифини адо қилиб бўлмайди. Фарзанд ундан умрбод қарздор ҳисобланади. "Жаннат она-лар оёғи отидадир", дей-илади «Ҳадиси шариф»да. Бугун ана шу улуг сўзни айтишдан оқ қиладиган, уни "момой", "кампир" де-ган номлар билан атаётган кишилар йўқми? Фарзанд

ҳар кун эрталаб унга салом бериб, волаиди муқтарамаси-нинг дуосини олиб, ишдан келгич «Онажон яхшимисиз?» деб унинг кўнглини кўтарса, кони савоб эмасми?

Баъзи ёшлар ота дейишга орланиб "бобой", "чол" деган сўзларни ҳам айтишдан уял-маётир. Яқинда қўшни ма-ҳалладаги бир йулг отасидан кўп миқдорда пул сўрапти. Отаси, бунча пул менда йўқ, онажон билан мен фақат на-фюқа ҳисобига ашяғимиз, деб ўғлига зорланипти. Ўғил эса йиққан пулингни гўрнингга олиб кетасанми, деб отани калтаклаган.

Фарзанд ота-онани ҳаёт-лигида қанчалик кўп ҳурмат қилиб бошига кўтарса, эртанга қарганида шу ҳурматнинг ўзига қайтишини бу кўҳна дунё кўп бор исботлаган.

Орамиздаги баъзи ёшлар-нинг ота-онасига ширин сўзи туғул оддий саломини ҳам бермай, уларни ҳар хил га-плар билан сенсираб, хурмат-сизлик кўрсатганига қим айб-дор? Бу ҳам аввало ўша мак-таб ва оила тарбиясига бориб тақалади. Айниқас, соф ўзбек тили сабоқларини мактабга-ча таълимдан бошлаб олиб бориш керак. Гоҳида "эй бра-тишка", "сестра"... дега муро-жаат қилаётганлар дуолимиз-га чалинади. "Укажон", "син-гилжон", "опажон" деган сўзлар нақадар ёқимли эши-тилади-ку. Ўзимизнинг чи-ройли ибора ва сўзларимиз бўла туриб, киши гашини келтирадиган қўпол ва ёт сўзларни ишлатишдан воз кечиш вақти келмадимкан?

Ёшларни ажиб-ажиб ларимиз, урф-одатларимиз руҳида одолиб, эътиқоди бу-тун қилиб ўстиришда муал-

лимларнинг масъулияти ни-ҳоятда катта. Мактабнинг асо-сий вазифаси ёшларга етар-ли тарбия бериш, уларни ва-танпарвар ва чин инсон қилиб ўстириш, эзгуликка ўргатиш-дан иборат. Илм максаулири-да муаллимларнинг ўзлари ёшларга ибрат намунасини кўрсатишлари лозим. Тарбия билан инсон қисмати хал эти-лади. "Тарбия биз учун ё ҳаёт, ё мамот, ё фалокат, ё саодат масаласидир" деганида улуг муаллим Абдулло Авлоний минг қарра ҳақ эди. Ўқитув-чи ёшлар олдида папирос, нос чекаса ёки спиртли ичим-лик ичса, бўзай ўзбек тили-мизни гўзал сўзласа ўз ўқув-чисига ибрат бўла оладими?

Йўқ, асло. Муал-лим ўқувчи олди-да хар қандай ша-роитда ҳам ўзини сўзлар айтиш, қаттиқ изза қилиб ялтириш асло мумкин эмас. Ўқувчига муаллимнинг "сиз" лаб гапирини обрўси-ни пасаитирмайди, балки оширади, уни юксакка кўта-ради.

Таълимда ислохотлар жа-дал илгарилаб бормоқда. Ўқитувчи олдида янги пед-агогик технологиялар асосида қизиқарли, ранг-баранг дарс-лар ташкил этиш вазифаси қўйилган. Хар бир фан маш-ғулотларида она тилимиз, унинг имкониятларидан ўз ўрнида фойдаланиш ҳам ўқувчиларнинг нўткини бой-итишда алоҳида аҳамият касб этади. Сир эмас, айрим ўқитувчилар ҳозир ҳам дарс-ни эски услубларда ўқитиш-моқда. Шу сабабли ўқувчи бундай муаллим дарсида зе-

риқадди, айтганларига қулоқ солмайди. Натижада икки ўртада ... Ўқитувчи ўқувчи-ни тартибсизликда айбла-йди, қаттиққўллик билан ўқувчини тартиб сақлашга мажбур этади. Айб ўзида эканлигини тан олгиси келмайди. Ахир яроқсиз усулдан бутунлай воз ке-чиш вақти етди-ку. Ўқувчи дарсда ўқитувчи билан ма-взулар асосида қизгин баҳс-ларга киришсин, тортиш-син, фикрини ҳимоя қила олсин.

Нафақат умумтаълим мак-табларида, балки ўрта мах-сус, олий ўқув юртиларида ҳам "Ўзбек тили — она тили, ўзбек тили — жону дилим", "Қалб гавахари", "Тили омон бўлса, ўлмай-ди миллат" каби турли мавзуларда тадбирларни изчил ташкил қилмоқ ке-рак. Бу жараёнда ҳам муал-лимлар ташаббускор бўлмоқлари, она тилимиз-нинг нақадар бой, буюқ эканлигини ўқувчи, талаба-га етказмоғи даркор.

Фарзандларимизни қан-чалик маърифатли, иймон-эътиқодли, она тилимизга меҳр-муҳаббатли руҳда тарбияласак, улар шунча-лик инсонни кадрлайди, ўзалигини яхши англайди, юртини ва тилини севади. Инсон учун ўз ватани, хал-қи ҳалол хизмат қилиш ва унинг дардида дармон бўлишдан ҳам буюкроқ бахт бўлмаса керек.

Х.АБДУЛЛАЕВ,
Урганч шаҳридаги
93-мактаб-интернат
директори,
"Дўстлик" ордени
нишондори

Taklif

Бошланғич синфларга мўлжаллаб чиқариладиган китобларнинг муқоваси лишиқ-пўхта бўлиши керак. Чунки уни болалар ўқиса-ўқимаса варақлайверади. Китоби болақачлиқ укалари ҳам ўқиши керак. Хар йили янги дарсликлар харид қилиш ота-онанга ҳам оғирлик қилади.

Китоб дўконларини айлансан, рус тилида чоп этилган китобларнинг ҳариб ҳисаб қиланман. Болақачларга тур-ли хил китоблар, топшмоқ ва бошқотирмаларни харид қилиш мумкин. Ҳатто ундан зиёд турдаги болалар учун мўлжалланган энциклопедиялар мавжуд. Шундай китоблар борки, варақласангиз орасидан чиройли уй-чалар чиқиб келади...

Менимча, мустақиллик берган бахт деганда, бирин-чи галда фарзандларимизга бўлган эътиборни тушуни-шимиз керак. Токи, фарзандларимиз илм нималигини англаб етсин! Шўро замонадидеги куруқ баёнлаш йўл-дан бормай, моҳиятга интилишларини. Болақачларга тур-ли тонфадаги, ҳаваскор ўртамийна шоирларнинг шеър-лари тақдим этилган. Аслида, янги имлода адабиётим-изда яратилган болаларбод энг сар аскарлар тақдим этилиши лозим. Анвар Обиджон, Турсунбой Адашбоев, Ҳамза Имонбердиев, Абдурахмон Акбар, Дилшод Ражаб

ФАРЗАНД КУТУБХОНАСИ

сингари истеъдодли болалар шоирларининг шеърла-ри алоҳида тўплам ҳолида нашр этилса, қанийди.

Фарзандларимизга янги имлода илк бор харид қилган биринчи китобчам "Камалак" нашриётида чоп этилган "Қалдирғоч" тўплами эди. Мажмуадан турли эртак, шеър, ҳикоялар ўрин олган. Бу тўпламдан иккита сотиб олдим. Бирок ҳар иккиси ҳам аллақерларда титилиб ётибди. Улар учун сотиб олган "Подшо ва тўти", "Бир донна нўжат" эртаклар тўплами ҳам иртирилиб адо бўлди. Икки йилдан буён болалар учун кутубхона ташкил қилишга уринаман иккинчи китобни харид қилганим-ча биринчиси титилиб

ЯНГИ ШЕЪР — КАШФИЁТ

ТАХРИРИЯТГА КЕЛГАН МАШҚЛАРГА ШАРХ

“Муаллимлик қилишнинг ҳеч қандай қийин жойи йўқ, Бунинг устига ярим кун ишласанг”, деб ўйлайди кўпчилик. Аслида ўқитувчилик қилиш осон эмас... ва қийин ҳам эмас — ижодкор ўқитувчиларга. Худо назар солган юртимида ижодкор ўқитувчилар жуда кўп. Буни тахририятимизга келатган кўплаб мактублар ҳам исботлайди.

Утан 2000 йил давомида “Маърифат”га мингдан ошқ хат келган бўлса, шундан 305 таси бизнинг — Адабиёт ва санъат бўлимига ателган бўлиб, аксарияти ижодкор ўқитувчиларнинг ижод намуналари, машқларидан иборат. Йил давомида баъзи таллабларига жавоб берадиган шеър, ҳикоя, қатралардан эълон қилиб бордик. Буларни ўзингиз ҳам кўзатиб борганииз, албатта! Яна кўпгина машқлар маромига етмаган бўлса-да, баъзи сатрлар муаллиф қаламига умид уйғотди. Ми-соллар келтирамиз:

**Чирт-чирт узилди сарғайган япроқ,
Гўё еру кўкка айиб видолар.
Хатто тош тораки ларзага солар**

Уша “чирт-чирт” этган ҳазин содалор.

(Ирода Орипова, Бухоро вилояти Пешку туманидан)

Вужудим қопламыш ажиб бир сурур,

Табиат меҳрингдан завққа тўламан.

Ёнимда гулаи қон баҳорим-турур,
Оқ бодом гуллари, қалбан ёнам.

(Мохира Курбонова, Қарши туманидан)

Бундай умидбахш сатрларни қаршилик Баҳром Маҳмуд, шахрисабзлик Шохиста Раҳмонова, фарғоналик Сайфиддин Малолимов, Қўқон педагогика институтини талабаси Дилноза Шерматовна, марғилонлик Рўзимухаммад Умрзоқов, бўстонлик Дилноза Иномжўраева, қўшрабтолик Рўзимурод Балқиев, узунлик Соҳиба Назарова, хоразмлик Замира Аниёзова, асакалик Му-боракхон Маҳмудова, наманганлик Ҳасан Мадр, тошкентлик Йўлдош Тўлаганов жўнатган машқларга ҳам учратиш мумкин.

Тошкентлик Карима Абдурахимованинг нутқ маданияти ҳақидаги

мулоҳазалари, риштонлик Умрини-со Абдувоҳидова жўнатган шеърини уйин, навоийлик Бобоқул Мирзаев хикояси, қосонсойлик Баҳолир Хол-боевнинг ҳажвiasi, наманганлик Маҳмуджон Сайрамов тузган Кон-ституция байрамини ўтказиш сценарийси, жиззахлик Учқун Нурто-евнинг тарбия ҳақидаги, форшлик опа-сингил Нодира ва Барно Икром-валарнинг “Шайтанат” видео-фильми ҳақидаги, нукуслик Барно Буронованинг бугунги ёшлар, улар-нинг қизиқишлари, ҳазрат Навоий ижоди ҳақидаги мулоҳазалари ҳам эътиборга молик. Шофиркон туманидаги 48-мактаб ўқитувчиси Ҳаким Камолов Саид Аҳмад асарлари но-млари ҳамда “Маърифат” руқнари но-мларини пайвор қилган, зафар-боллик Мирали Бердиев аса Лукмо-ни Ҳаким ҳақидаги ривоятни тохик тилидан ўзбекчага ўтириб жўнатган. Барча мухлисариимизга газетамизга булган эътиборлари учун миннатдор-чилик билдирамиз ва баъдий жиҳат-дан сўз, пишқ ижод намуналарига имкони борича саҳифаларимиз-дан урин ажратиб борамиз.

Бир қанча мактаб ўқувчилари, жумладан, Фарғона вилоятидан Дилзодадон Довудова, Гузал Раҳ-монова, Сайёра Эгамова, Навоий-Адабиёт ва санъат бўлими

Oramizdagi odamlar

Киши табиатан шундай. Эҳтимол ўзи қаттиқ оғриб қолса чидаши мум-кин, лекин боласининг сал оғриқ-дан бўлса-да, азобланишига асло то-қат қилолмайди. Шундай пайтлар хатто боланг учун жонингни ҳам бе-ришга тайёр бўласан, фақат боланг оғримаса, азоб чечмаса бўгани. Ях-шики, мана шундай, қўзинга дунё қоронғу кўриниб, қўзинингга қил сизмай қолган дамларда жонингга оро кирувчи, жигаргўшангни оғриқ-дан халос этувчи инсонлар бор. Бу-лар болалар шифокорларидир.

Ди, уларга зарур амалий ёрдам кўрса-тади. У ўзининг 22 йиллик иш тажри-басидан келиб чиқиб болаларга бир қарашдаёқ ташхис қўйишда, уларнинг умумий аҳолини билишда адашмай-ди. Зинаида Сергеевна хоҳ дам олиш куни бўлсин, хоҳ кечаси бўлсин, ўзи-дан мадад истаган кишига ёрдамга ошиққади, асло иш вақтида келинг, деб ота-оналарнинг ишончини сўндир-майди. Ўз набатидан, ота-оналар бу хушмуомага шифокордан ҳамийша миннатдор бўлиб юрадилар.

Чирчиқ шаҳар болалар шифохона-

БОЛАЛАРНИНГ ОҚ ХАЛАТЛИ ИЕҲРИБОНЛАРИ

Чирчиқ шаҳар болалар шифохона-сининг қабул бўлими мудираси ва даволловчи шифокори Зинаида Джа-милова ҳам ўз касб маҳорати билан кўплаб болаларнинг дардида малҳам топа билган ва шу тўғрйли ота-она-лар ишончини қозонган аёлдир. “Умуман болаларнинг оғриғишга чи-даб туролмайман. Қанийди, болалар ҳеч қачон оғримаса, ҳамийша соғлом бўлишса”, дейди Зинаида Сергеевна. Ундаги мана шу жонқуралик, бола-жонлик шифокорлик касбинин талаш-шига сабаб бўлган бўлса, эҳтимол, Мадақали шифокор фар қуни қабу-лати келган 30-40 нафаргача болани тиббий кўриқдан ўтказишга улгура-

сида мана шундай, болалар соғлиғи-нинг жонқуралари бўлган шифокор-лар кўпчилики ташки этиши қувон-чандир. Бу ўринда Бибиойша Оспа-нова, Тамара Семкина каби кўплаб шифокорлар номини келтириб ўтиш мумкин.

Болалар шифохонасига 18 йилдир-ки, мохир шифокор Дилбар Ҳасано-ва раҳбарлик қилиб келмоқда. Ши-foxонада барча ишларнинг тўри таш-хис этилишида, шубҳасиз бўш шифо-корнинг сати ҳарқатлари беқисдир. Шифохонанинг аҳли жамоаси “Она-лар ва болалар йили” да болалар со-ғлиғи йўлида янада фаолроқ ҳаракат қилишни режалаштириб олганлар.

Икром БҮРИБОВ

Xullas...

ЯНГЛИШГАН ТАНЮШАЛАР

Узоқ Архангелскдан Бе-рековга — Татьяна Никитич-на Гусева номига келган хат-ни почталовнинг эрига қолдири.

Шубҳа гирдобига тушган эр ўйлаб ҳам утирмасдан (бир-онинг номига келган хат-ни очиб ўқиб одоблаш эмас) хатни очиб, ўқийша тунлиди. Хотиннинг “севглисин” Игорь Львович уз кўнларини у билан қандай ўтказган-лигини эслаб, шу калар юра-ги уртанган эдики, Игорь бу жўмаларни укиб, телпа сочи тикка бўлиб кетди. Ахир бу қандай бедолик? Неча йил-дан бери бирга яшаб келат-ган хотини наҳотки яшрин-ча алдақилар! Игорни топиб олган бўлса?

Хотини келгунга қалар эринг қарори тайин эди: ахрилли, ахир хиенат қил-ган хотин билан ҳаётини да-вом эттириш мумкинми?

Татьянахон ишдан қай-тиб, тутақиб турган эрини кўриб, ўзинг қилигаи хатни олди. Ўқиб чиққач, қах-қах отиб кўлиб юборди. Сениг романингинг унга мўтлақо алоқаси йўқ бўлиб чикди. Татьяна Никитична унга не-мош, фамилияюди, хатқик қиллоқлоқ бўлган бошқа аёл экан. Айб почталовнда ҳам эмас, балки фамилияси-дан тортиб, қиллоқтоғича адаш бўлган номларда эди...

КўЛГА ТУШГАН БРАКОНЬЕРЛАР

Табиатга зиён-заҳмат етқа-зиш ҳам, аслида, нафсин қон-диришнинг бир усули. Аммо нафс йулидаги ҳар қандай хуфёна шининг ҳам мисли чиқди. Мана, бунга мисол.

Чегарачилар Курск буту-зида икки нафар литваллик браконьернинг иккита итти сува итариб юбориларидан талажубга тушдилар. Улар-нинг тактикаси бўйича чегарачилар таласгага тушган итларни кўтариш билан ан-дармон бўлиб қолишлари ва уларнинг оғига ҳалақит бер-масликларни керак эди. Аммо чегарачилар бундай қилиш-мади. Қайққча утиришди-да, браконьерлар утирган қайқ билан изма-из кета бошлаш-ди. Тукнашувда, табиийки, қуролланган чегарачилар та-биат “шайдо”лари утирган қайқнинг тип-тигини чиқар-дишди. У ерда биляқ тулли-рилган яшиқлар, балқичлик хужалитга тегишли булган турлар ва бошқа ашқол-даққоллар топилди.

Тиз чуқини иш бермади. Табиат бойлиқларига кўз олайтириш, бунинг устига қонун ҳимоятчиларни ҳийла-наран билан қалтириш бра-коньерларнинг шурини қури-талган бўлди.

6 ЁШЛИ ТАЛАБА

3 ёшлигидан Россия пре-зиденти лавозимига утириш-ни орзу қилган болакй, бу-гун МДУнинг талабаси сифа-тида қайд этилди.

Марк Кожевниковнинг снсаатта, иқтисодий янгилик-ларга ўчлиги Оллоҳ томони-дан берилган истезод бўлса, ажаб эмас. Булгуси Президен-тинг “сайловлиди дастурла-ри” даги илк бандларда хозир Россия давлатининг юқори лавозимларида фаолият юри-таётган молиячилар, энерге-тиklar ва бошқаларни худ-лик билан истезофага чиқар-иш белгиланган. Маркнинг фикрота кура, эски раҳбар-лар билан янги жамият қури-иш амри махот.

ana shunaqa gaplar...

Ўзбекистон Республи-каси Халқ таълими ва-зирлиғи, “Ёшлар” ҚСЖ Марказий кенгаши жа-моаси мутахассиси Га-фур Манноповга воли-даи мухтарамаси

ОЙНИСА аянинг

вафот этганиги муноса-бати билан чуқур таъзия ихзор қилади.

“Маърифат” газетаси жамоаси газетанинг со-биқ бўлим мудир Га-фур Манноповга онаси

ОЙНИСА аянинг

вафоти муносабати билан ҳамдардлик ихзор этади.

Г.Глиэр номидаги РЎМММ интернати жа-моаси шу мактабнинг тарбиячиси

Эддор НАБИЕВнинг

вафоти муносабати би-лан унинг оила аъзолари-га таъзия ихзор этади.

ЎЗБЕКИСТОН— СПАРТАК-2:3

Исроилда йивин ўтказётган тер-ма жамоамиз Москванинг “Спар-так” клуби билан ўртоқлик учра-шуви ўтказди. Унда россияликлар 3:2 ҳисобида ғолиб чиқдишди. Тўпларни ўзбекистонликлардан Анвар Солиев ва Марат Ахмеров, москваликлардан эса Калинин-ко, Титов ҳамда “Спартак”да син-овдан ўтаётган ҳамюртимиз Ирисме-товлар киритишган.

КАРПОВ НОРОЗИ

Шаҳмат бўйича 12-жаҳон чем-пиони Анатолий Карпов ФИДЕга ташкилот унинг чемпионлигини 2000 йилгача сақламаганиги юза-сидан норозилик билдириб, 50 миң доллар компенсация ундириб олди. Жаҳон биринчилигини икки йилда бир ўтказишни белгиланган ФИДЕ кейинчалик, 1999-2000 йил-лари ҳар йили чемпионат ўтқа-зиб, 1999 йили Халифман, 2000 йил-Ананд жаҳон чемпиони бўлган-эди.

БРАЗИЛИЯЛИКЛАР КўПЛАЙШМОҚДА

Европани “забт этган” брази-лялик чарм тўп усталари, гарчи ис-сиқ ўлкалардан чиққан бўлишса-да, совуқ юртларга ҳам юриш қилишмоқда. Жумладан, Россия футболининг “юзи” — “Спартак”да учинчи бразилиялик ўйинчи — Дир-сеу синовдан ўтмоқда. Қора танли Маркао ва Робсон эса аллақачон москваликларнинг етакчи ўйинчи-ларига айланган.

АВСТРАЛИЯ БИРИНЧИЛИГИ

Нуфузли “Australian Open” теннис турнири давом этмоқда. Кеча ҳамюртимиз Ирода Тўла-ганова бу юксак даражадаги тур-нирда илк бор қорғта тушган. Мельбурнда бўлаётган турнир-нинг саралаш босқичида яна бир ҳамюртимиз Олег Огородов че-хиялик Ото Фукаррика ютқазиб қўйди.

ЮЛДУЗЛАРНИНГ ШОВ-ШУВЛАРИ

Чет элларда машхур юлдузлар-нинг шахсий ҳаётига қизиқиб жўда кучли. Жумладан, бугун теннис иш-қибозлари Хингис — Курникова жуф-тушлигининг ажралиши сабабларини тўла англашмасидан яна бир шов-шув кўтарилиди.

Машхур Борис Беккер хотини билан ажрашган, ҳозир Нью-Йоркда яшаётган россиялик Анжела Ерма-кова 9 ойлик қизи Аннанинг отаси Борис Беккер деб эълон қилди.

ma y d o n c h a s i

Хайрият, қор ёғди...

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ ҚОШИДАГИ БИЗНЕС МАРКАЗИ

Олий ўқув юртларига кирувчиларни тайёрловчи ҳамда касб-ҳунар ўрга-тувчи қўйидаги пулли курсларга тингловчилар қабул қилади:

1. Олий ўқув юртига кирувчиларни тайёрловчи курс — ўқиш муддати 6 ой.
2. Сертификат берувчи “Ҳисоблаш техникаси оператори” курси — ўқиш муддати 3 ой.
3. Ўрта ва олий мусика билим юртларига ки-рувчиларни тайёрловчи курс — ўқиш муддати 6 ой.
4. Сертификат берувчи “Лотин ёзуви асосида янги ўзбек алифбоси ва имлоси” ҳамда ўзбек тили курси — ўқиш муддати 2 ой.
5. Олий ўқув юртига кирувчилар учун чизмачи-лик ва тасвирий санъат бўйича тайёрловчи курс — ўқиш муддати 6 ой.

Таълим юридик шахслар (ишлаб чиқариш корхонаси, идора, корпорация, акционерлик жамоаси ва ҳоказо) буюртмаси асосида уч то-монлама тузилган пулли шартнома асосида

амалга оширилади (тўлов миқдори ва тартиб-лари шартномада кўрсатилади).

Ўқиш кундузги шаклда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ташкил этилади.

Курсларга ўқиш истагини билдирган ёшлар қўйидаги ҳужжатларни топширадигулар:

1. Университет ректори номига ариза.
2. Паспорт ёки туғилганлик тўғрисидаги гувоҳ-нома.
3. Шартномада белгиланган миқдордаги пул маблағининг университет ҳисобига ўтказилган-лиги тўғрисидаги варақа.
4. 2 донра расм (3х4 ҳажмда)
5. Қўшимча маълумотлар учун телефонлар: 55-55-68, 55-50-77.

Ректорат

КИТОБ ДЎКОНИДА ХАМ ФОЙДА КЎП

Узун тумани маълумот жамияти савдо ходими И. Каримов аввалда ўзи ишлаб келган китоб дўконини хусусийлаштириб олди. Унинг фаолияти билан яқиндан танишсангиз тан берасиз. Шу мўъжазгина дўконда ойнага бир миллион сўмлик савдо қилинади. Сабаби “Илҳом” фирмасига қарашли ушбу дўконда китобнинг ҳаётимиздаги ўрнини тушунаш, унга меҳр қўйсан киши-лар ишлайётганидир.

Харидорларга хизмат кўрсатаётган тўрт нафар савдо ходими китоблар оламидаги сўнги янгиликлардан сизни хабардор қилади. Эҳтиёж ва қизи-қишларингизга қараб йўланма беради. Шу сабаб дўконга таширф буюрган бйрон киши харидсиз чиқиб кетмайди.

Фирма раҳбарининг таъкидлашича, дўконда ўн миңг нусхадан ортққ тур-ли адабиётлар мавжуд. Савдонинг кўнсалдаидек ташкил этилаётганили сабабини янги баъдий адабиётлар, ўқув қўлланмалари дарҳол ўз эгаларини топмоқда.

Сурхондарё вилояти, “Туркистон-пресс”

Т.Н.Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон Педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти қуйидаги лавозимларга танлов эълон қилади:

- Бош илмий ходим — 2 нафар (педагогика фанлари доктори);
- Бўлим мудирлари (педагогика фанлари док-тори ёки номзоди);
- Етакчи илмий ходим (11 нафар фан докто-ри);
- Катта илмий ходим (25 нафар фан доктори ёки номзоди);
- Илмий ходимлар (фан доктори, номзоди ёки муайян соҳада 5 йил илмий стажга эга бўлган, илмий ишлари чоп этилган амалиётчи мута-хассис);
- Кичик илмий ходимлар (муайян соҳада ка-мида 3 йил фаолият кўрсатган мутахассис)ни қуйидаги бўлимларга: (педагогика назария-си ва таълими, янги дарслиklar ва таълим прогностикаси муаммолари; замонавий педа-гогик технологиялар назарияси; тилларни ўқитиш назарияси ва методикаси; ижтимо-ий-гуманитар фанларни ўқитиш назарияси ва методикаси; аниқ фанларни ўқитиш назари-яси ва методикаси; табиий фанларни ўқитиш назарияси ва методикаси; мактабгача бош-ланғич таълим назарияси ва методикаси) тан-лов эълон қилади.

Ариза ва ҳужжатлар эълон чиққан кун-дан бошлаб 10 кун мuddat ичига қабул қилинади.

Манзилимиз: Тошкент, Олмасор кўчаси, 174-уй, 31-хона.

Телефон: 45-66-45.

Ma'rifa!
ТАЪСИС ЭТУВЧИЛАР:
Ўзбекистон Халқ таълими вазирилиги,
Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таъ-лим вазирилиги, Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси.

Бош муҳаррир
Ҳалим САИДОВ
Тахрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ, Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БҮРИБОВЕВ, Шукр ЖОНБОВЕВ, Фахриддин КАРИМОВ (масъул котиб), Курбонбой МАТҚУРБОНОВ, Нўғмонжон РАҲИМЖОНОВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Йўлдош САИДЖО-НОВ, Хулкар ТҮЙМАНОВА, Саъдулла ҲАКИМОВ, Ўткир ҲОШИМОВ

Рақам ва далиллар ҳақдонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъул-дирлар. Фойдаланилмаган мақолаларга жавоб қайтарилмайди.
«Маърифат»дан материалларни кўчириб босиш тахририят руҳсати билан амалга оширилиши шарт.
МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси,32.
ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона — 136-54-10, масъул котиб — 136-56-42, хатлар ва оммавий ишлар бўлими—136-54-23.
Газетани IBM компьютерида Лилия БИНАШЕВА саҳифалади.
Набатчилар: Хулкар ТҮЙМАНОВА, Ҳусан НИШОНОВ.

Рўйхатдан ўтин тартиби № 20.
ИНДЕКС: 149, 150, Г-2017. Тиражи 36.750.
Г. 1 2 3 4 5 6 Ҳажми 2 босма табоқ, Ҳар ҳафта усулда босилган, қороз бичими А-2.
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзил: «Буюк Турон» кўчаси 41-уй
Боснига топшириш вақти — 20.00.
Топшириди — 20.00.